

Нам'ятайте
про
Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Нью-Йорку (212) 227-4125
УМСОС (201) 451-2200
з Нью-Йорку (212) 227-5250

PIK LXXXIX. Ч. 152.

ДЖЕРЗІ СІТІ / НЬЮ-Йорк. П'ЯТНИЦЯ, 13-го СЕРПНЯ 1982

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 13, 1982

No. 152. VOL. LXXXIX.

ВЕДЕТЬСЯ АКЦІЯ ЗА ПРОГОЛОШЕННЯ ДНЯ УГГ

Ньюарк, Н.Дж. (В. Боднар). — Організація Американців в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ), у співпраці з іншими товариствами і громадами, переводить посилену кампанію відносно прийняття Конгресом ЗСА Резолюції ч. 205 у зв'язку зі заходами про звільнення ув'язнених членів Української Гельсінкської Групи (УГГ). Тисячі петицій вже вислано до президента Рональда Регена, щоб звернути його увагу на цю справу. Спрямовується масовий заклид до всіх людей доброї волі далі продовжувати кампанію петицій до Президента, захиляючи його, щоб він проголосив 9-го листопада Днем Української Гельсінкської Групи в її 37-членному складі та вимагав від уряду СРСР звільнення ув'язнених членів.

Конгрес ЗСА з надзвичайною швидкістю прийняв вищезгадану резолюцію в обороні Української Гельсінкської Групи. Цю резолюцію внесли до Конгресу два конгресмени зі штату Нью-Джерсі, Бернард Дж. Дваер і Кристофер Г. Сміт, разом з 74-ма іншими, які до них прилучилися. Палата Репрезентантів прийняла цю резолюцію 4-го травня ц.р., а відтак прийняв її Сенат 21-го червня.

Цю резолюцію внесено до Конгресу в жовтні 1981 року з нагоди 5-ої річниці заснування Української Гельсінкської Групи. Її членами — засновниками були 10 видатних українців, під проводом відомого письменника Миколи Руденка. З часом число членів УГГ зросло до 37.

Та небувала ініціатива придбала Українській Гельсінкській групі признання і подив у Вільному світі та серед американського

народу в особах його вибраних представників — конгресменів і сенаторів. Проте, члени Української Гельсінкської Групи стягнули на себе гнів совєтського уряду і були жорстоко покарані. В цей час ніхто з членів Української Гельсінкської Групи не має можливості продовжувати їхньої відкритої легальної діяльності — більшість з них тепер у в'язницях, а в таборах примусової праці, на заслання, а кілька виселено на Захід.

Відділи організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні (в Нью-Йорку, Н.Дж.; в Рочестері і Трой, Н.Й.; в Сан-Франциско, Каліф., і сотні індивідуальних членів у ЗСА, в співпраці з багатьма Українсько-Американськими організаціями, включно з Асоціацією Українських Американців Нової Англії, Українською Православною Лігою в ЗСА, Комітетом для Оборони Людських Прав в Україні (Чикаго), Комітетом для Визволення Юрія Шухевича (Каліфорнія), Українським Євангельським Об'єднанням Північної Америки, Українсько-Американськими Ветеранами, пильно працювали з членами американського Конгресу, постачаючи їм потрібні інформації, відвідуючи їх особисто у Вашингтоні, кореспондуючи з ними та втримуючи телефонічні зв'язки.

Ці самі групи, до яких прилучилися Плат, є в авангарді кампанії петицій до президента Регена. Українська Православна Ліга, наприклад, роздала кожному делегатові на недавній конвенції в Аллентаві, Па., формуляри з проханням повернути їх із зібраними підписами на адресу президента Ліги д-р Гейл Воловський (Закінчення на стор. 6)

Губернатори погоджуються на компроміс щодо „нового федералізму”

Афтон, Оклахома. — З'їзд губернаторів закінчив свої літні наради прихильними для президента Рональда Регена рішеннями.

Після довгих дискусій щодо програм, що їх пропонували окремі штати від федерального Уряду у майбутньому, рішення випасти окремий план „нового федералізму” і тоді його предляжити Президентові.

Ці компромісові рішення прийшли після розмов асистента президента Річарда Вільямсона з республіканськими губернаторами, що відбулися при „закритих дверях”. Як відомо, частина губернаторів настоює на тому, що т.зв. „велфер” та інші соціальні програми мусять залишитися відпо-

відальною федерального Уряду.

Сильну опозицію губернаторів викликав також проєкт збалансованого бюджету, і у голосуванні цей проєкт не отримав потрібних двох третіх голосів, бо забракло одного голосу.

Вже остаточний компроміс і рішення перегорювати з Президентом у справі плану „нового федералізму” дають надію, що відносини між губернаторами і Урядом поправляться. Також президент Реген заявив, що внаслідок такого компромісу він задержиться із своїм планом до наступного року, щоб сперше побачити пропозиції, випрацювані комісією губернаторів.

Китайська тенісистка

все ще скривається

Сан-Франциско, Каліф. — Китайська тенісистка Гу На, яка у Китайській Народній Республіці вважалась зіркою у цьому спорті, все ще скривається тут, очікуючи рішення державного департаменту у справі надання їй політичного азилу. Перед імміграційними властями її справу заступає адвокат Едвард Ло, також китайського походження, спеціаліст від імміграційних справ.

Розмовляючи з кореспондентами адвокат Ло відмовився назвати аргументи, які він і його клієнтка подали до державного департаменту, обгрутовуючи прохання про азиль. „Я знаю з практики, що всілякі коментарі дуже часто шкодять не тільки особі, яка старється про азиль, але також інтересам держави, у якій така

особа просить азиль”, — заявив адвокат Ло журналістам. На його думку 19-річна Гу На не є ласою на гроші, як вона може заробити на Заході. Вона хотіла б тільки використати її здібності у цьому спорті, щоб здобути фонди на студії в одному з американських університетів.

Тайванські спортсмени, які раніше зустрічалися з тенісисткою Гу На заявляють, що головним мотивом її втечі була несправедливість і погане відношення до неї китайської комуністичної влади. Не зважаючи на свій вік, На була змушена підпорядковуватись усім зарядженням влади, яка накладає свою волю усьому китайському народові. Після кількох раніших поїздок за кордон На завжди переконувала допити слідчих, а за свої „проступки” за кордоном складала покарання, тобто бичувала себе на відкритих засіданнях партійних молодечих клітин. Згадані спортсмени з Тайваню думають, що вже сама форма „самообвинувачення” є вистачальною для того, щоб покинути таку країну раз і назавжди. Пекінські речники, як відомо, домагаються видачі На і погрожують погіршенням програм культурного обміну між КНР і ЗСА.

Встановили бюджет на нову радіостанцію

Вашінгтон. — Палата Репрезентантів проголосила 250 голосами проти 134 дати дозвіл на заложення радіостанції з пересіленням на Кубу. Це рішення прийшло після шестигодових дебат над виписуванням 7,5 мільйона доларів на радіопереселення до Куби. Станція називатиметься „Радіо Марті”.

Головним промотором того рішення був член Палати Репрезентантів Едвард Дж. Дервінскі, республіканець зі штату Ілліной, який вважає, що найвищий час, щоб мешканці Куби „мали можливість дізнатися правду, якої не мали нагоди почути від 22 років”.

Підтримувач цей проєкт теж демократ з Флориди Данте Фассел.

Багато, однак, республіканців, які майже всі демократи, гостро протестували проти того законопроєкту. Уважають, що радіопередачі до Куби можуть погіршити відносини між ЗСА і Кубою, як і взагалі з державами Центральної і Південної Америки. Побожують також, що американське населення околиці, де має працювати радіостанція, буде мати поганий відбір з інших станцій. Бо є певно, що Куба буде старатися зашумувати американські передачі.

БАЛТИЦЬКІ НАРОДИ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ІНВАЗІЇ НА АФГАНІСТАН

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Підпільний литовський журнал „Австра”, який нелегальним шляхом „продістається на Захід, інформує, що в усіх трьох балтійських республіках наростає невдоволення совєтською інвазією на Афганістан і внутрішньою війною, яка ведеться між совєтськими військовими частинами, місцевими колаборантами і повстанськими частинами, які репрезентують рух за визволення Афганістану.

Автор інформації у згаданому журналі пише, що совєтська влада хоронить тепер забитих в Афганістані совєтських воєнків скоріше, як наспіває повідомлення про смерть до родини. Совєтські чинники пояснюють таку поведінку тим, що нібито родичі, „впадши на стійці” воєнків підкуплювали сторожі і ті, чорними шляхами перетранспортували тіла вбитих до Литви, Латвії і Естонії для поховання. Дійшло було до випадків шахрайства, бо коли в окремих випадках розкривали домовину, то там знаходилась земля, або тіло якогось невідомого афганця.

Недавно в Литві трапився дуже неприємний для місцевих властей і КГБ випадок. Коли з Афганістану привезли останки 20-річного воєнського литовця Владаса Черешкі, його друзі вирвали силою домовину з рух охорони і влаштували на вулицях Вільноса демонстрацію протесту проти війни в Афганістані. Вони несли на плечах домовину, скандували антисовєтські гасла, домагалися виведення совєтських воєнків з цієї країни. Поліція викликала під-

кріплення, але їй не вдалось зупинити демонстрації, яка мала виразний політичний характер.

Автор далі розповідає, що молоді воєнки, які повертаються з Афганістану живими, виглядають принаймні на 20 років старші, з посивілим волоссям, нервово вичерпані і байдужі до нормального життя. Багато з них до такої міри потрясені подіями в Афганістані, що взагалі відмовляються говорити про них, навіть з членами найближчої родини.

Ті однак, які дещо відкривають куртину подій, розказують про страшні жахоті. Наприклад, один воєнка каже, що його частина, на наказ своїх старшин, була змушена вирізати чи вистріляти все живе у захопленій місцевості. „На нас дивились невинні дитячі очі і очі стариків, які нічого спільного з війною не мають і ми не знали за що їх треба вбивати”, — заявив один з воєнків.

Захопівши в полон повстанців, спеціальні совєтські відділи передрозстрілом страшно їх тортурують, відрубують голови, ламають кістки. „За кордоном знають тільки малесеньку частинку цієї страшної правди про Афганістан”, — каже автор розповіді, покликаною на слова одного з воєнків, який два роки відслужив в Афганістані. „Тепер я розумію чому совєтський прапор червоний”, — заявив цей воєнка, — він насичений кров'ю поневолених народів, а тепер афганців, малярів, поляків, литовців, естонців і лотішів”, — говорить у кінцевих рядках цієї потрясальної розповіді.

У світі

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ФРАНЦІЇ Клод Чейсон заявив у Нью-Делі, Індія, куди він прибув з офіційною візитом, що Індія отримає від Франції відповідну кількість урану для урухомлення атомового реактора „Тарапур”, який нібито постачатиме енергетику для мирних цілей. Реактор збудували американські техніки 30 років тому і тоді існувало домовлення між урядами, що уран для активної праці реактора має бути доставлюваний тільки із ЗСА. Під час перебування прем'єр-міністра Індійського уряду Індіри Ганді у Вашингтоні, вона домовилась з президентом Рональдом Регеном, що Індія може купувати уран також у Франції.

ЗДОРОВЕЛЬНИЙ СТАН ЮРІЯ БАЛОВЛЕНКОВА, який, як відомо, не приймав харчів від 5-го липня ц.р. до 9-го серпня, значно погіршився. Дружина Юрія, Елена Кузьменко-Баловленкова, заявила кореспондентам, що вона дуже турбується станом свого мужа. Він вправді розпочав приймати харчі в понеділок, 9-го серпня, коли вона сказала йому неправду, що совєтські чинники погодились видати йому візу на виїзд до З'єднаних Штатів Америки. Дружина Ю.Баловленкова працює у Балтиморі, Мериленді, медичною сестрою в одному зі шпиталів. Перебуваючи тепер у Москві, Е.Баловленкова планує залишитись там принаймні до того часу, як її муж набере сили, щоб вона могла сказати йому всю правду. „Я однак дуже стурбована і журюся, як він реагуватиме довідавшись, що совєтська влада покинула зовсім не збирається випустити його до ЗСА”, — заявила вона закордонним кореспондентам.

ЛІДЕРИ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ВИСЛОВИЛИ своє невдоволення промовою філіппінського президента Фердинанда Е.Маркоса, який назвав лідерів усіх політичних партій і речників деяких профспілок „підливним елементом” в країні тільки тому, що в країні відбуваються численні страйки, бійства, підпали, бомбові замаху тощо. Сальвадор Г.Лаврель, колишній сенатор і голова Націоналістично-демократичної організації, заявив, що причиною погіршення стану в країні не є збільшені утиски, а зволання президента Маркоса, який раніше планував відійти на відпочинок, а тепер змінив свою думку. Опозиція хоче демонстраціями й іншими розрухами „приспипити” його відхід від активного політичного життя.

У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ СТРАЙКУЮТЬ працівники шпиталів і тому уряд був змушений обмежити обслугову державних шпиталів на 50 відсотків і від середи, 11-го серпня, шпиталі почали приймати тільки тих пацієнтів, яким загрожує небезпека. Іншим рекомендують піддатись приватному лікуванню. Сотні тисяч британських шпитальних працівників вийшли на страйк ще в понеділок, 9-го серпня, після того, як не дійшло до порозуміння між їхньою профспілкою і урядовими агенціями. Речник конфедерації працівників здоров'я заявив, що приблизно 750,000 робітників відгукувались на заклик профспілки почати страйк. Профспілка думає, що у випадку продовження страйку, число страйкуючих буде збільшуватись. Переважно страйкують робітники пралень, прибирачі тощо, але серед 430,000 медсестер немає поки що великого ентузіазму до страйку. Профспілка домагається 12-відсоткової підвишки платен. Уряд, який на протязі трьох останніх років вже три рази підвищував платні шпитальним робітникам, погоджується на 7,5 відсоткову підвишку.

ІЗРАЇЛЬ ПРОДОВЖУЄ БОМБАРДУВАТИ БЕЙРУТ

Бейрут, Ливан. — Ізраїльські літаки, ракетні частини і артилерія, не зважаючи на залягнення загальної ситуації і згоду Палестинської Визвольної Організації забрати усіх своїх воєнків з Бейруту, вже третій день підірвав бомбардуєть місто, зокрема позиції повстанців, при чому теж терпить цивільне населення міста.

Американський представник на Близькому Сході Філіп Габіб перебуває тепер в Єрусалимі і там вже двічі зустрічався з прем'єр-міністром ізраїльського уряду Менахемом Бегіном, з метою узгодити з ним подорожні плани евакуації повстанців ПВО й ізраїльського застереження, щоб французькі військові частини у числі біля 800 воєнків, які входять до так званого корпусу миру, перші увійшли в місто і зайняли позиції між ізраїльськими і палестинськими частинами. Головною темою його переговорів в Єрусалимі є однак час, який потрібний для відтягнення великих повстанських відділів у числі понад 6,000 осіб і 2,000 осіб допоміжного персоналу та головної квартири ПВО, разом усіх понад 8,000 осіб.

Політичні спостерігачі і кореспонденти інформують про уряд М.Бегіна дуже нетерпимість і бажав би найкоріше розв'язати проблему ПВО в Бейруті, хоч, як кажуть деякі дипломати, цим потягненням не можна розв'язати палестинської проблеми в загальному поки не наступить яесь міжнародне домовлення у тій справі і палестинці не отримають своїх прав на самовизначення на відповідній території.

Багато політиків, в тому числі американських, пого-

джуються з думкою, що Уряд З'єднаних Штатів Америки, зараз таки після евакуації повстанців ПВО, повинен заініціювати конференцію, головною темою якої була б справа пологдження палестинського питання в дусі договору в Кемп Дейвіді.

Враховуючи всякі можливі частини ізраїльської танкові позиції у північній частині Ливану, ніби готуючись до контролю цілого Ливану на довгий протяз часу. З цього приводу президент Ливану Еліас Саркіс і прем'єр-міністр тієї держави Шафік ель-Вазан обговорювали цю змінну стратегію Ізраїля на окремій зустрічі, після якої прем'єр Вазан заявив журналістам, що ізраїльська присутність у Ливані після евакуації палестинців, становила б загрозу для загального миру на Близькому Сході і дала б причину, наприклад, для Сирії даліше втримувати на території Ливану свої військові частини.

Вмійчасі до Ливану прибула Мати Тереса з Калькутти, відома опікувача бідних, і кореспонденти заявляють, що вона є особистою репрезентанткою Папи Івана Павла II. Також Червоний Хрест й інші харитативні організації мають повні руки праці, бо в місті, зокрема в його західній частині, поширюються хвороби і голод. Речники Червоного Хреста поскаржились генеральному секретареві Об'єднаних Націй Гавіє Перезові де Куарові, що ізраїльські військові патрулі перешкоджають у їхній праці і не допускають довозу до західної частини Бейруту потрібних медикаментів, харчів та інших конечних речей.

В Америці

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ ЗСА КАСПЕР В.ВАЙНБЕРГЕР заявив, що намагання Конгресу переконати президента Рональда Регена зменшити видатки на збросяння є лише „побожним бажанням”, яке не реалізує. У своєму інтерв'ю для преси, секретар оборони пригадав, що Президент остерігав Конгрес ще в травні, що після схваленого зменшення видатків на зброю в 1983 році в наступних роках ті видатки будуть зростати.

ПАЛАТА РЕПРЕЗЕНТАНТІВ РОЗГЛЯДАЄ можливість відновлення нормальних торговельних відносин з Румунією помімо того, що уряд Румунії порушує людські права. Окрема комісія Палати Репрезентантів рішила це три тижні після того, як одній румунській родині відмовлено права на виїзд до Ізраїля.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ПІДТРИМАВ РІШЕННЯ Уряду, що автомобільне підприємство Форда не потребує відтатки за обігу мільйонів своїх авт з автоматичною трансмісією, в яких траплялися випадки, що біги самі змінюлися із поставлених на паркування до їзди взад. Федеральний апеляційний суд рішив, що відповідна остерога про це наліплена на автах вистачає.

ХОЧА САН М. МУНА ЗАСУДИЛИ ЗА фальшування податкових зізнань в ЗСА, еміграційний уряд рішив, що немає причини виділяти його з країни. Після розгляду справи С. М. Муна, голови Уніфікаційної Церкви, ньюйоркським судом рішено, що він вже був доволі покараний і неплачення податків не є вистачальною причиною для еміграційного уряду робити заходи для видалення Муна з країни.

СОВЕТСЬКА „ПРАВДА” ПОДАЛА СВОЇ коментарі щодо заборони совєтським дипломатам вживати пляжі та спортові площі в Глен Ков, Н.Й. Кореспондент „Правди” в Нью-Йорку Андрей Л.Толкунов пише, що рішення міста Глен Ков-це виразна протисовєтська гарячка американців, а посадник — „правий суперпатріот”. „Правда” однак зовсім не подас, що в Москві заборонено членам американської амбасаді перебувати на пляжі над рікою.

ВЛАСНИКИ ДОМІВ В НЬЮ-Йорку МУСЯТЬ тепер сподіватись вищих кар за брак перевірок домів, конкретно їхніх зовнішніх прикрас. Місто Нью-Йорк підвищить кару за „небезпечні” прикраси до 1,000 доларів та одного року ув'язнення. Це зумовлене тим, що в останніх тижнях трапилися три випадки, де несподіванно відірвалися частини прикрас домів та, впадши на прохожих, їх важко поранили, а то і вбили.

У наступному числі Українського Тижневіка:

In The Weekly, August 15

- Soviet hunger-striker gives up 36-day fast.
- Old journal of the Ukrainian National Front reaches West.
- Will the Red Army take over in the USSR?
- Owners of historic landmark to hold open house for UIA.
- Soyuzivka: Celebration of Youth, tennis.
- PLUS, our regular features.

READ THE UKRAINIAN WEEKLY
ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

ТЕНІС

Д. Нагірний і Е. Матківський вийшли переможцями у подвійних іграх

Союзівка. — Данило Нагірний і Ерік Матківський, незвичайно талановиті тенісисти-юнаки, які є ранговані у своїх вікових групах в американському тенісовому світі, добились перемоги у подвійних іграх в групі чоловіків у турнірі, що відбувся тут в суботу і неділю, 7 і 8-го липня ц.р.

Д. Нагірний, якому 15 років, і Е. Матківський, 13 років, стали наймолодшою парою в історії тенісових турнірів на оселі УНСОУ. У півфіналі пара Нагірний-Матківський елімінували минулорічних переможців Юрія Савчака і Зенона Снликів вислідом 6-0, 3-6, 6-2, а у фіналі без труднощів перемогли Корніла Чорний і Степана Федоровського 6-0, 6-2. Ці останні добились фіналу перемогою над парою Юрій Петрикевич — Юрій Витанович вислідом 4-6, 6-0, 6-2. В групі чоловіків змагалося вісім пар.

В групі переможених, тобто пар з одною програмою, переможцями вийшли Олесь Попович і Володимир Роговський над парою Юрій Грабєць — Ігор Гронь 7-5, 6-7, 6-0.

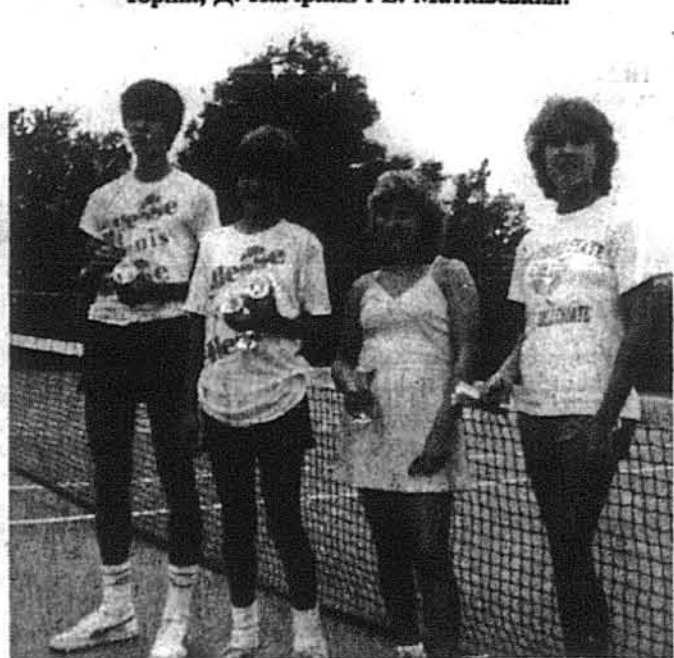
Д. Нагірний добився подвійної перемоги цього вікенду, здобуваючи теж перше місце у групі мішаних пар з партнеркою Оленкою Матківською. У фіналі ця пара перемогла молодечих Е. Матківського і Ліду Савчак вислідом 6-2, 6-1. Третє місце здобули Кося кузич і О. Попович, перемагаючи Марту Попович і Ю. Грабця у про-сеті.

Брати Марко і Ігор Надберезні перемогли в групі юнаків Романа Кручового і Романа Цікала.

Турніром, що його влаштував Карпатський Лещетарський Клуб, провела Комісія в складі: інж. Роман Ракочий, ст., Юрій Петрикевич, Ю. Савчак і З. Снлик.

Фіналісти в групі чоловіків (зліва): С. Федоровський, К. Чорний, Д. Нагірний і Е. Матківський.

Фіналісти в групі мішаних пар (зліва): Д. Нагірний, Е. Матківський, Л. Савчак і О. Матківська.

Нагородити фіналістам вручили: головні радні УНСОУ Тарас Шмагала, Тарас Максимович і Володимир Квас та управитель Союзівки Юрій Прокопєв. Наступний турнір — це

крайові першєнства УСЦ-АК під час довгого вікенду з нагоди свята Дня Праці від 1-го до 4-го вересня. Зголошення до того турніру приймається тільки до 26-го серпня.

СВОБОДА SVOBODA

SVOBODA USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda". Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Всі листи, підписані авторами, не можуть відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає своїх читачів у потребі виправити помилки в назвах, датах, іменах, а також у вживанні слів, які можуть бути зрозумілі тільки автором. Редакція не несе відповідальності за зміст опублікованих матеріалів. Редакція не несе відповідальності за зміст опублікованих матеріалів.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Перемоги Регена в Конгресі

Не зважаючи на 10 мільйонів безробітних в Америці, — найвище число від часу, «великої депресії» 30-их років, — не зважаючи на сотні збанкрутованих промислових і торговельних підприємств, які також нагадують трагедію 30-их років, коли вчорашні багатирі ставали жабрами й не одні з них опинялися буквально на вулиці, створюючи невідому до того часу касту, «бомів», — не зважаючи на завзяту кампанію, що її веде проти Рональда Регена, вся опозиція, особливо чорна частина населення, президент Реген все ще має ту повагу в обох палатах Конгресу і ту зручність приєднувати неприхильних йому членів Конгресу, що досягає в ньому одну за одною перемогу.

Боротьба довкола бюджету закінчилася корисним для Президента компромісом, на базі якого Конгрес схвалив той бюджет — найвищий в історії Америки з мінімальними змінами та з передбаченим дефіцитом на поверх 100 мільйонів доларів 5-го серпня ц.р. Палата Репрезентантів, де демократи мають перевагу чисельну перевагу над республіканцями (242:190 плюс 3 непевні), — після 9-годинної палкої дебати відкинуло — дарма, що тільки двома голосами більшістю — опозиційну супроти Регена резолюцію, щоби негайно «заморозити» існуючий стан ядерної зброї. Прихильники тієї резолюції стояли на становищі, що теперішнє відношення атомової зброї в Америці і СРСР менш-більше однакове і що вибух нової великої війни не приніс би перемоги ні одній стороні, а приніс би загин людства. Противники цієї резолюції наводили аргументи Президента, що й Уряд є проти атомової зброї, але тепер перевагу має Москва, отож треба спершу вирівняти стан посідання і після того можна його заморозити. Речники Президента репрезентантів перемогли аргументом, що прийняття Конгресом резолюції про негайне замороження всіх родів нуклеарної зброї, що покривається з пропозицією Брежнєва, підрізало б становище американської делегації на теперішній конференції про редукцію нуклеарної зброї, яка ведеться у Женеві, і це була б для Москви велика перемога. Прихильники демократичної резолюції відгукнулися після проголошення вислуду голосування, що вони, демократи, зроблять із справи замороження стану нуклеарної зброї центральну проблему у виборчій кампанії у листопаді ц.р. Можливо, що це збільшить шанси демократів покращити стан посідання в обох палатах Конгресу, але покищо Президент переміг.

10-го серпня ц.р. Рональд Реген відніс нову перемогу в Конгресі, отримавши згоду на створення нової могутньої радіостанції, призначеної виключно на кампанію еспанською мовою проти Куби Фідела Кастро, як диктатора, який не визнає людських прав для власних громадян та займається «експортом революції» на американському та африканському континентах, діючи як агент Советського Союзу. Це поширення кампанії проти комунізму є водночас визнанням великої ролі, яку в сучасній боротьбі між засадничими двома ідеологіями — комуністично-авторитарною і демократичною грає живе слово. Ініціатори такої нової радіостанції з передачами еспанською мовою покликаються на успіхи радіопередач «Голосу Америки» і «Радіо Вільна Європа». Усім у світі відомо, що єсупереч заходам влади Советського Союзу заглушувати ті передачі та карати слухачів, передачі обох названих американських радіостанцій стали найважливішим чинником у формуванні протирежимової громадської думки серед мільйонів населення СРСР. За оповіданнями наших земляків в Україні туристам, що приїждять туди з ЗСА й Канади (у найвужчому родинному колі) — відомості, що їх дістають мешканці советського «раю» від «підпільних» передач «Голосу Америки» — це для них цілюща вода. Немає сумніву, що західні радіопередачі, наставлені на советський імперський Схід, це, може, найголовніше джерело знання перебуваючих за Залізною заслоною мільйонів невілків.

Куба, величиною стейту Пенсильванія, із населенням кругло 10 мільйонів душ, лежить так близько американської Флориди, що населення Куби добре знає відносини в ЗСА. Але, так само, як мешканці СРСР, вони не знають всіх подробиць внутрішнього «свого» терористичного режиму. Не знають про кошти й наслідки експортованої Кастром революції. Радіопередачі еспанською мовою йтимуть на всю Центральну й Південну Америку. Вони безумовно скріплять впливи ЗСА і створюють важку проблему для Кастра.

ПРЕДСТАВНИКИ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ АМЕРИКИ на мировій конференції в Женеві, Швейцарія, у якій беруть участь 40 держав-членів Об'єднаних Націй заявили, що Уряд ЗСА посідає достовірні докази на те, що Советський Союз і його маріонетковий уряд в Афганістані вживають хемічну зброю проти повстанців і членів руху для визволення Афганістану. Ллойд Філд, американський делегат до цієї комісії ООН, домагався заборони вжитку радіоізотопної зброї в Афганістані. Він підкреслює трагічність цього випадку й домагався припинення хемічної зброї взагалі, а від теперішню пору припинення її вжитку в Південній Азії й Афганістані.

У «Віснику Світового Конгресу Вільних Українців» за травень 1982 року знаходимо на першому місці статтю теперішнього президента СКВУ Івана Базарка п. 3. «Наші завдання у 1982». Наведено довгу низку першорядних порад і сугестій, що треба вчинити для добра України й українського вільного світу. Названо там великі проблеми, як русифікаторська політика сучасних окупантів України, акція за деколонізацію СРСР і за визволення України, втримання й поглиблення зв'язків із світовими конгресами балтійських народів та білорусів і т.п.

Поруч із такими великими проблемами і завданнями, що їх дуже трудно зреалізувати, є й багато інших порад і плянів, під якими можна теж підписатися, як ось, наприклад, «працювати й видати друком збірник матеріалів про 2-й і 3-й Конгреси СКВУ», бо дійсно, крім великої книги про перший СКВУ, не існує ніякої друкованої документації двох наступних Світових Конгресів. Наприкінці автор стверджує: «Це далеко не всі завдання, які стоять перед нами. Ми згадали тільки найважливіші, що більше вимагають наших спільних зусиль».

Але читач із найбільшим здивуванням і збентеженням мусить ствердити, що в довгому списку актуальних завдань, які стоять перед організованою українською громадою в діаспорі, нема ані згадки про дві проблеми, які найбільше тривожать нашу громаду. Немає ні словеска про розгяди, який настав у вільній українській громаді в Америці після злочасного XIII Конгресу Українців Америки і нема словеска про проголошену вже друком постанову перевести четвертий з черги Світовий Конгрес Вільних Українців. Правда, заголовок статті говорить про: «Наші завдання у 1982 році», але ж акція за деколонізацію СРСР чи співпраця з авторитетними репрезентаціями у вільному світі інших появлених Москвою народів — це теж проблеми, які виходять далеко поза календарні межі баченого року.

Міг Іван Базарко є першорядним знавцем дійсності в українських громадах у всіх країнах поселення, зокрема й особливо в ЗСА та на всьому американському континенті. Він знає знаменито стан, який існує в українській громаді в ЗСА перед XIII Конгресом і який настав після нього та існує по нинішній день. Трудно повірити, щоб автор тієї статті у «Віснику СКВУ» «забув» про такі дві справи, як втрата в діяльності, не формально, а фактично, сконсолідованої центральної статутним завданням репрезентувати українців в Америці перед владою, але й активно і конструктивно цікавитися тими справами, про які власне й пише автор. Неможливо теж припускати, що мгр Базарко, який довгі роки був ексекутивним (востаннє адміністративним) директором УККА, вірить, що 1) можна намічені ним завдання виконати з нинішнім кадровим станом УККА і 2) що при нинішньому стані розсварення можна ладно і складно перевести 4-й СКВУ.

Міг Базарко знає, як мало хто інший, як то вже на 2-му і після того на 3-му СКВУ грозив провал тієї установи. Коли він сам стверджує, що наведені ним завдання, «вимагають наших спільних зусиль» — то що треба розуміти під словом «спільних»? І які «спільні» акції можна вести в умовах, у яких всі часосили Українського Визвольного Фронту, на яких спирається теперішній УККА, у кожному своєму числі ображують і очорнюють всі установи й організації, які переміли сесією зі залі нарад

Іван Кедрич

НАЧЕ Б УСЕ БУЛО В ПОРЯДКУ...

ХІІІ Конгресу. Як можливо вимагати «спільних зусиль» коли провід теперішнього УККА відкидає усі спроби замирення, вимагаючи спершу капітуляції, якою було б визнання «легальності» ХІІІ Конгресу, його законспірованої підготовки та способу ведення?

Автор цих рядків на протязі трьох років найтісніше співпрацював з мгрм І. Базарком, як редактор офіційного органу УККА «Конгресові Вісті»; і між нами не було за авес той час ані одного конфлікту. Ця дружна співпраця уірвалася, наче ножем врізав, коли тільки ексекутивним віцепрезидентом УККА став з черги, за принципом «ротачії», головний представник «Народної Помочі». І коли тепер мгр Базарко виступив в офіційній СКВУ із наведеними найважливішими завданнями, що їх повинна виконати українська спільнота розсіяна у діаспорі з тим її стрижнем, яким є українська громада в ЗСА, то він не погіршається, коли почує ширшу й одверту відповідь: на найпершому місці «наших завдань у 1982 році» повинно стояти привернення правопорядку в українській громаді в ЗСА. На найпершому місці повинно стояти — імперативно — припинення безвідповідальної лайливої кампанії, яку веде преса УВФронту проти найбільш заслужених установ і організацій та їхніх лідерів, тільки тому, що ті установи й організації їхні проводи не захотіли прийняти однопартійний диктат, — тільки тому, що вони стоять на базі плюра-

лізму української громади і що вони в теорії та в практиці розмежовують демократію й авторитарію. Червоною ниткою у всій статті мгр Базарка вється потреба всебічної праці для добра України. Тим часом загирення УККА, як сконсолідованої центральної українців в ЗСА було і є найкращим дарунком для Москви і відновлення цієї центральної українців на базі перевірки статуту і внутрішнього замирення, яке завершилось би на скликанні у приспівному темпі ХІІІ Конгресу — це найперша передумова здійснення гарних і правильних сугестій наведених у статті теперішнього президента СКВУ. І хоч у тій статті не згадується проблема 4-го з черги Світового Конгресу Вільних Українців, то президент СКВУ напевне про цю проблему думає. І коли переведення у дні 12-19 листопада 1982 року першого СКВУ було одним з найбільш величавих успіхів української вільної громади, то скликання 4-го СКВУ без попереднього наладнання внутрішніх відносин у громаді, без попередньої підготовки Конгресу в усіх деталях включно з персональним складом членів нового Секретаріату, було б катастрофою. Бо при нинішньому стані відносин 4-й СКВУ став би похороном тієї організованої верхівки, і це одним дарунком Москві. Деколонізації СРСР ми навіть «спільними зусиллями» не переведемо. Але створити атмосферу для «спільних зусиль» — це в наших силах. Але найперше треба відкинути теорію «янголів» і «чортів» та виявити добру волю компромісового замирення у нашій громаді у ЗСА.

ФРАНЦІЯ ЗНЕСЛА ЕМБАРГО НА ДОСТАВКУ зброї до Аргентини, накладене французьким урядом 2-го квітня ц.р., після того, як аргентинські військові частини перевели інвазію на Фалькляндські острови. Знесення ембарго дає можливість Аргентині закупити французькі бойові джетові літаки найновішого випуску з ракетами на борті, до речі тими, які затопили під час фалькляндської кризи два британські кораблі.

Відсутність анотацій, які би спрямували увагу читача не тільки на заголовок праці, але також на характер та цінність його змісту, бо із заголовка не завжди розуміло, про що там йдеться. Слід також подавати рецензії на окремі видання безпосередньо під тим твором, до якого вони стосуються, щоб уникнути спеціальних пошуків та зробіти «Показчик» більш практичним.

Закінчуючи огляд додамо, що в виданні майже немає недоглядів, друкарських помилок, стилістичних огріхів тощо. Тому треба сподіватися, що й інші наші автори звернуть увагу на цю працю й подбають про впорядкування й видання своїх бібліографій.

У цілому рецензована книга-корисна праця, результат великої і копійної роботи, реалізацію якої слід широким вітати.

розділи про англословні статті та рецензії, перекладли на чужі мови, бібліографічні довідки, рецензії, критичні відгуки та додаток. Треба особливо відзначити, що під кожним бібліографічною позицією подано найповніші відомості, що так потрібні у роботі бібліотечним працівникам, дослідникам, студентам та взагалі широким колам читачів. Таким чином, розглядуваний «Показчик» виходить далеко поза межі рекомендаційного видання та є добрим спробом максимального охоплення творчості одного письменника. Принагідно варто сказати, що у виданні відчуваст-

ся відсутність анотацій, які би спрямували увагу читача не тільки на заголовок праці, але також на характер та цінність його змісту, бо із заголовка не завжди розуміло, про що там йдеться. Слід також подавати рецензії на окремі видання безпосередньо під тим твором, до якого вони стосуються, щоб уникнути спеціальних пошуків та зробіти «Показчик» більш практичним.

Закінчуючи огляд додамо, що в виданні майже немає недоглядів, друкарських помилок, стилістичних огріхів тощо. Тому треба сподіватися, що й інші наші автори звернуть увагу на цю працю й подбають про впорядкування й видання своїх бібліографій.

У цілому рецензована книга-корисна праця, результат великої і копійної роботи, реалізацію якої слід широким вітати.

Інвентаризація історичних пам'яток

Пам'ятки матеріальної культури є важливими свідками історичного минулого народу. У державних народів вони звичайно охороняються відповідними законами й є під уважливим піклуванням державної влади. У народів недержавних такі пам'ятки часто улягають грабежам, занедбанню, а то й систематичному знищенню. Такої долі зазнавали й зазнають пам'ятки матеріальної культури в Україні. Для прикладу пригадаю, що в Києві збереглися були аж до двадцятого століття дев'ять храмів із княжої доби. Із них в роках 1934-1936 знищено три, в 1941 — четвертий. Таким чином, тільки за цих кілька років нанесено українській культурі у самому тільки Києві більше шкоди, як у минулому за цілі століття. Храми, як монументальні архітектурні споруди, є тільки прикладами одного із багатьох видів пам'яток матеріальної культури, до якої належить врахувати також стінописи, образотворче мистецтво, церковну утвар, ювелірні прикраси, виробничий інструмент, виробі народного мистецтва, зразки одягу, взуття, як і інші предмети широкого вжитку. Разом пам'ятки ці — це найкращі свідки давнини й минулого народу. Без них цього минулого неможливо пізнати, а тим самим і його відтворити.

Минулі лихоліття українського народу спричинили те, що таких історичних пам'яток збереглося небагато. Це накладає на сучасників, особливо в зв'язку з Ювілеєм, певні обов'язки, а саме подбати про те, щоб зберегти на майбутнє існуючі пам'ятки, як і пам'ять про ці, що назавжди пропали. Найкраще зробити це через інвентаризацію історичних пам'яток. Такий інвентар, що був би відповідно анотований і документований, повинен би включати всі ті пам'ятки, що сягають княжої доби й збереглися до сьогодні, як також і ті, що тепер не існують, але про які збереглися відповідна документація. Такий реєстр потрібний для того, щоб кожноразом можна

справдити наш стан посідання культурної спадщини, а ще більше для того, щоб усвідомити собі також наші величезні втрати в тому відношенні. До речі, така документація могла б стати дуже в пригоді, коли б знову повстала небезпека знищення ще зацілених історичних пам'яток у майбутньому.

Із потрібних видань довідкового характеру згадано лише інвентар історичних пам'яток матеріальної культури України. Немає сумніву, що інвентаризація архівних фондів, збірок, як навіть окремих важливих документів (мається тут на увазі історичні джерела до історії України, котрі зберігаються у архівах країн, що не обмежують доступу до цього матеріалу), музейних збірок, як і опрацювання бібліографічних, біографічних і енциклопедичних інформаційних довідників заслуговують на увагу й їх не менш потрібно, як і видань, що про них тут йшла мова.

ІІІ. СПРАВИ ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ І ФІНАНСИ

До загальноприйнятої дати Ювілею Тисячоріччя, себто до 1988 року залишилося не цілих шість років. Це вже не так й багато часу, але досить для того, щоб солідно приготувати ці речі, що мали б відбутись у сам рік Ювілею, як коротко перед тим. Проекти, що вимагають довшого часу, належало б почати чимскоріше.

У суто організаційних і фінансових справах дозволю собі висловити наступні думки й сугестії.

Розподіл завдань, співпраця і координація.

Кожна українська наукова установа, вищий навчальний заклад, кожне наукове товариство, чи організація, як також кожний український учений дослідник почуватиметься до обов'язку припинити до гідного відзначення ашанування Ювілею 1000-річчя. Ідеально було б, якщо б кожна установа, чи організація взяла на себе виконання такого проекту, що його, беручи до уваги свої можливості, вона могла б якнайкраще виконати. Такий розподіл завдань варто було б між собою якось узгодити.

(Продовження буде)

О. Журба

„Таємниця краси“

Актор як тая перелітна птаха. Сьогодні тут, і ще не встиг собі гнізда звити, як помандрував шляхами-дорогами довшого в усе своє життя. І було б кинути свою вічну мандрівку, але кличе несподівана душа у далі неозорі. А як надовше десь зачепишся, ніби серцем приліпав до якоїсь місця-сторони, а душа вже бунтується почина, пора...пора — і свербляча нетерплячка нудього обіцяє. І знову в мандри.

Таке наше акторське життя, — вічні мандри. І когось тільки не побачиш у тих мандрах? Яких тільки людей не зустрінеш на тому хресному шляху, що його ти сам собі обрав? Іношиш в собі отой, гіркий вантаж життєвих зустрічей, аж поки при щасливій нагоді, не відірвеш від себе, і не віддаси якомусь мандрівникові по святах свій накупилі біль. І ніби легше стало. І знов у мандри, щоб заповнити утворену порожнечу сповіддю довірливої душі.

Саме тепер спогади раутяться з переповненої пам'яті — серія і годі їм спочивати у глибинах архіву моєї кістної комори — „Нумо до людей“.

Оже, як птахи восени відлітають у теплі краї — ми, актори, кожного літа на два-три місяці їдемо у турне. І куди тільки не стелилась килим-дорожка для нас?! Нагадує собі зустріч, яка трапилась мені далеко

(Закінчення на стор. 6)

Пл. сен. Юрій Пясецький

У радісну пору...

У радісну пору, у зустрічі день
Іздає, з полудня, з півночі
Ідуть пластуни і співають пісень,
А вітер їх стягом лопоче.

Гей, Друзі і Подруги, станьмо в ряди,
Наша пісня проліне ланами,
Щоб з нами співали гаї і сади,
А прапор, як сонце над нами.

Ми віримо в правду, красу і добро
І серцем до рідного ближні.
Любов свою ми Україні дамо,
Далекий, бажаний Вітчизні.

Гей, Друзі і Подруги, руку подай,
Веселий танок заведімо!
І радість нашу та юності май
З собою у мандри берімо!

Гартуймо змаганням юнацький наш дух,
Готуймося на слухну годину —
У люту добу світових завірюх
Відстоїти рідну країну.

Гей, Друзі і Подруги, в коло ставай,
І ватру до хмар запалимо,
Хай полум'ям ясним освітить весь край,
Щоб в кожному серці горіло!

Привіт Україні крізь сині моря,
Крізь гори, ліси і тумани.
Ми віримо: зійде над нею зоря
І день її волі настане.

Гей, Друзі і Подруги, стяг піднесім,
А вітер із рідного краю
Хай буїно розвіє й лопоче у нім —
Це рідна земля нас вітає!

„Іскри Дружби“, однодівка ЮМПЗ, 1972

Мирослав Лабунька

УКРАЇНСКА НАУКА Й ЮВІЛЕЙ 1000-РІЧЧЯ ХРИЩЕННЯ РУСИ—УКРАЇНИ

IV

Варто при цьому звернути увагу на те, що найстарший літопис Київської Русі, „Повість временних літ“, переказано на багато мов, з японською включно, але до березня 1980 року не було друкованого видання цієї повісті сучасною українською літературною мовою. Факт цей є досить вимовним свідченням про стан української науки під сучасну пору. Ніхто не може заперечити, що потрібно приготувати повне, критичне, а по змозі й репрезентативне видання українських літописів і хронік. Таке кількото- не видання повинно включати по можливості всі літописи й хроніки, починаючи з „Повісті временних літ“ і пізньохозацькими хроніками кінчаючи. Не зашкодило б подбати й про те, щоб видання оригінальних текстів подавалися з паралельними перекладами на сучасну українську мову. Чи може бути краща нагода для започаткування такого видання основних джерел, як Ювілей 1000-річчя?

Видання літературних пам'яток княжої доби.

Ідеться знову ж таки про якнайповніше видання літературних пам'яток княжої доби, що відповідало б вимогам сучасної текстології й наукової критики. Мова тут про оригінальну й перекладну літературу княжої доби. Немає сумніву, що літописи також є літературними пам'ятками, але вони творять в тому відношенні зовсім окрему категорію творчості, що про неї вже була мова вище. Для загальної характеристики цієї категорії спадщини, скажемо, що за винятком „Слова о полку Ігоревім“ (що його ювілей 800-річчя також не за горами!) і ще декілька невеличких текстів, література княжої Русі-України — це духовна християнська література, переваж-

ПЛАСТОВА ВАТРА

Рік XXIII

СЕРПЕНЬ, 1982

Ч. 1 (144)

Пластові зустрічі

1924— Першою була пластова зустріч на „Писаному Каміні“ в Карпатах на Косівщині, в часі 12-14-го липня 1924 року. Зустріч проводив Северин Левицький, голова Верховної Пластової Команди; бунчужним був ст. пл. Євген Кульчицький.

1925— Друга пластова зустріч „Бубнище-Маківка“ відбулася 5-10-го серпня 1925 року. Зустріч почалася на скелях Бубнища біля Болехова у бойківських горах, а після двох днів всі учасники під команду Івана Чмоли вирушили слідами стрільцьких боїв на гору Маківку, місце великого бою УСС-ів з москалями. Там упорядковано стрільцькі могили і відправлено торжественну панахиду.

1926— Третя пластова зустріч відбулася в серпні 1926 року на пластовій таборній поселості „Сокіл“ біля Підлютого, яку Пласт отримав від Митрополита Андрея Шептицького.

1927—1930— Тому що польська поліція загостила переслідування Пласту, вирішено в майбутньому влаштовувати менші зустрічі по пластових округах, яких в той час було шість. Одна з найбільш успішних відбулася на Волині.

В слідуючих роках відбулися теж зустрічі галицьких пластунів із друзями Закарпаття. Вони зустрічалися звичайно на Говерлі, найвищому вершні Чорногорі, а часом у бойківських горах на шпиль Пікуй. Після зустрічей частина пластунів замінювала свої односторіжні закарпатські пластуни мандрували до пластових таборів на „Соколі“, а галицькі пластуни в закарпатських односторіжках відвідували пластові табори по другому боці Карпат.

1931 і 1932— Після заборони Пласту в 1930 році нелегальний пластовий провід „Пластовий Центр“ скликавав пластових провідників з різних місцевостей у недоступні закутки Карпат, щоб там провадити наради. Перша така зустріч відбулася літом 1931 року недалеко Підлютого, а друга (й остання) на верхах найдишньої частини Горганів — на Довбушанці.

1946 - 47— Після закінчення Другої світової війни великі зустрічі усіх уладів Пласту відбувалися для відзначення ювілеїв. В Німеччині відбулися дві зустрічі для відзначення 35-ліття Пласту: в Ангсбурзі у вересні 1946 року і величаво ювілейна, 5 - 7-го липня 1947 року в Миттенвальді. Завданням зустрічі було показати українській громаді та численним зібраним представникам багатьох чужої національності скавських організацій свій високий рівень пластування, опертій на традиції і досвіді 35-літньої діяльності.

1957— Наступна зустріч в час ювілею 45-річчя Пласту відбулася на власній оселі „Пластова Січ“ у Грейфторні в Канаді. Ця перша зустріч у новому світі збирала велике число пластунок і пластунів і мала дбайливо підготовану програму. Поваги зустрічі додала присутність основоположника Пласту д-ра Олександра Тисовського, Дрота, і довголітнього голови центральної пластових проводів проф. Северина Левицького-Сірого Лева.

1962— Гідним відзначенням золотого ювілею Пласту була ЮПЗ на оселі „Вовча Тропа“ 28-го серпня — 3-го вересня 1962. Велике число пластуна брало участь у вміло переведеній програмі.

1967— Міжкравову Пластову Зустріч в 1967 році в 55-ліття Пласту влаштувала КПС Канади для відзначення 50-ліття відродження української державності та 100-ліття Канади. Зустріч відбулася на оселі „Батурин“ біля Монреалю 22-30-го липня. В програмі зустрічі, крім пластових занять, відбувся спільний виступ з іншими молодіжними організаціями на площі Світової Виставки, яка саме тоді відбувалася в Монреалі, та зустріч із прем'єр-міністром Канади.

1972— ЮМПЗ 1972 „Вовча Тропа“ Понад 2,000 пластуна і сотки гостей величаво відсвяткували 60-й ювілей Пласту на „Вовчій Тропі“ в серпні 1972 року. Прибули наші друзі з європейських країн і перший раз велика група з Австралії. Таборування та прекрасні покази народної нощі з різних частин України, давніх пластових односторіж, та „гуцульського весілля“ завершено традиційною Великою Ватрою.

1978— 3-18-го серпня 1978 року відбулася незвичайно цікава Міжкравову Пластова Зустріч на заході Канади, щоб відмітити 60-ліття відродження української державності і 65-ліття Пласту. На зустріч приїхало пластуноство з усіх країн, де існує Пласт. Відкриття дбайливо підготованої зустрічі відбулося в Українському Селі - музеї біля Едмонтону, Альта, де пластуни мали нагоду дещо познайомитися із спадщиною перших українських поселенців Канади. Наступні два тижні включали, крім спортивних і теренових змагань, теж незабутні переживання - відвідання міста Едмонтону, виїзди на давні українські поселення в Альберті, мандрівки в Скелястих Горах (не раз під час дощу і навіть снігів) та закінчення спільним таборуванням на індіанському резерваті.

ПРОГРАМА ЮМПЗ—82

Субота, 14-го серпня— приїзд, розташування. 2:00 по полудні — відкриття по таборах. Увечері: таборні курінні ватри.

Неділя, 15-го серпня— Богослуження. Відкриття ЮМПЗ-82. Зайняття: спорт, перевірка станічних точок на ватру, вогниці по таборах.

Понеділок, вівторок, середа, четвер.— Зайняття: спортивні змагання, мандрівки, теренові змагання, пластові вмілості.

П'ятниця — Проби мистецьких виступів. День Дружби. Субота, 21-го серпня — 9:00 рано - спортивні фінали. 1:00 по полудні - виступ новачків. 2:00 по полудні - показ пластових вмілостей (юнаки). 3:00 по полудні мистецький виступ „Свято Купала“ (юначки). увечері - Велика Ватра.

Неділя, 22-го серпня—Богослуження. Закриття ЮМПЗ-82

...В нас ціль у майбутньому визначена її початком у минулому. І усе, чим є Пласт сьогодні і з ним він іде у майбутнє, — завдячує він тому, чим він був у минулому, — тим ідеям, що лягли в його основу, і тим людям, які їх несли і сповняли.

Юрій Старосольський, Начальний Пластун „Іскри Дружби“, односторіж ЮМПЗ 1972

ВІДЗНАКА ЮМПЗ—82

На офіційну відзнаку зустрічі ЮМПЗ—82 вибрано проєкт пластуни Олі Стасюк. Відзнака є у формі семикутника і має багато символів: сім боків — 70-ліття Пласту, три поля ватри — три головні обов'язки пластуна і шість променів — шість країн, в яких існує Пласт (Канада, ЗСА, Австралія, Німеччина, Великобританія і Аргентина).

Від Голови Крайової Пластової Старшини:
Дорогі Подрузи і Друзі,
Дорогі Батьки Пластової Молоді,
Дорога Українська Громадо!

Пласт, Організація Української Молоді, цього року, а саме від 14-го до 22-го серпня, на пластовій оселі „Вовча Тропа“ в Іст Четгемі, Н. Й., обходиться 70-літній ювілей свого існування.

Проголошений Головою Булавою клич „Плакаймо Пластову Одність і Братерство“ став підставою підготовки ЮМПЗ - 82.

Організаційну комісію ЮМПЗ-82 очолює пл. сен Андрій Ластовецький.

Вибрано провід Зустрічі:

На коменданта Зустрічі покликаємо пл. сен. Всеволода Гнатчука. На комендантку табору юнаків — пл. сен. Петра Содоля, на комендантку юначок — ст.пл. Марію Мотиль, на комендантку УПС — пл. сен. Теодозія Крупу, на комендантку новачків — ст.пл. Тараса Ковча, на комендантку новачок — пл. сен. Сою Солободя.

На оселі „Вовча Тропа“ будуть табувати усі пластові улади і батьки, згуртовані в Пластприяті. Кожний улад буде мати свою власну програму і батьки теж.

Крайова Пластова Старшина вислала повідомлення і запрошення до зустрічі до всіх країн, де є пластові організації, — до Австралії, Аргентини, Великобританії, Канади і Німеччини.

Організаційна комісія навізала тісний контакт з представниками КПС Старшини Канади, які з ентузіазмом приступили до співпраці у підготовці ЮМПЗ - 82.

Успішно і величаво відбулося започаткування 70-річчя Пласту в Австралії — літом відбудеться продовження святкування, так звана центральна зустріч в ЗСА, а в 1983 році літом є закінчення ювілейних святкувань в Європі.

Кличем зустрічі в ЗСА є мотто з вірша Миколи Руденка „Минулого не можна відібрати, а є ще і майбутнє“.

Ніхто не може заперечити ані відібрати від Пласту його славного минулого.

При кожних святкуваннях наших ювілеїв ми з гордістю можемо дивитися в минуле і з силою і непохитною вірою іти в майбутнє. З нами незлічима кількість великих людей і великих вчинків. В історії українського народу Пласт записався як носій української національної гідності. Пластуни все були готові служити Богові, Батьківщині і давати поміч тим, хто тієї помочі потребував. Пласт далі буде стояти на сторожі збереження святої Церкви, мови і культури і всіх надбань, що залишили нам наші предки. Виховуючи молоді покоління на засадах глибоко релігійних, національних і на пізнання добра і краси життя, ми віримо в майбутність Пласту.

На ЮМПЗ — 82 з'їдуться пластуни і пластуни з усіх континентів. Будемо готові по-братерськи прийняти їх як членів одної великої пластової родини. Даймо змогу нашою юнацтву пережити найкращу „Велику гру“ в їхньому пластуванні. Від нас усіх залежатиме успіх ЮМПЗ-82. Українська громада з повною вірою очікує від нас вірцевого переведення 70-річчя Організації Української Молоді Пласт.

СКОБ!

пл. сен. Евстахія Гойдиш
голова КПС

Юначки - учасники Ювілейної Пластової Зустрічі в 1972 р. у 60-річчя Пласту в сарматських одягах.

КЛИЧ ЮМПЗ-82:

МИНУЛОГО НЕ МОЖНА ВІДІБРАТИ,
А Є ЩЕ І МАЙБУТНЄ.

Микола Руденко

Пісня Зустрічі 1982 року

У висліді конкурсу, проголошеного Організаційною комісією Ювілейної Пластової Зустрічі у 70-річчя Українського Пласту на Пісню Зустрічі, першу нагороду одержав ст. пл. Андрій Ганкевич з Йонкерсу, ЗСА, за пісню п.н. „Скоб, Готуйсь, гей, пластуно“, до якої він уложив слова і мелодію. Андрій Ганкевич —

абсолютент Малої Семінарії в Римі, де був, між іншим, членом оркестри „Стихія“ під проводом о. Євгена Небесняка. Ця оркестра відбула ряд поїздок по Європі та Америці і награла свою платівку. Тепер Андрій студіює в Нью Йорку. Він активний член Пласту і дописує до пластового журналу „Юнак“.

Скоб, Готуйсь, гей, пластуно!

Швидким кроком, з різних країн,
Маршерає багато рядів
Пластунів. Охотно, радо
Йдуть вони на З'їзд.

Йдуть вони на „Вовчу Тропу“,
Йдуть вони й співають про ту
Міжкравову Ювілейну
Зустріч Пластуна.

рефрен:

Скоб, Готуйсь,
Гей, пластуно!
Заспіваймо про минуле!
Скоб, Готуйсь,
Гей, пластуно,
Заспіваймо, щоб всі чули!

В нас минуле, невмирує,
А майбутнє — невстигає;
Не дамо їх відібрати:
Нам вони — усе!

Любим всяку ми пригоду,
Завжди підємо на згоду;
„Одність пластова й братерство!“ —

Ювілейний клич!

Хай ніхто не заперечить
Наше слово — ой, ні, ні!
рефрен:

Скоб, Готуйсь,
Гей, пластуно!
Заспіваймо про минуле.
Скоб, Готуйсь,
Гей, наш друже!
Заспіваймо,
що аж ну вже!

Ювілейна Зустріч в Австралії

Пласт в Австралії започаткував святкування 70-річчя ювілейною зустріччю під кличем „Пластова Одність і Братерство“ на пластовій оселі „Сокіл“ біля Мельбурну в дні 24-го грудня 1981 до 3-го січня 1982 року. Участь взяли всі улади у числі близько 400 учасників. Прибув Начальний Пластун Юрій Старосольський та кілька гостей з Канади й Англії.

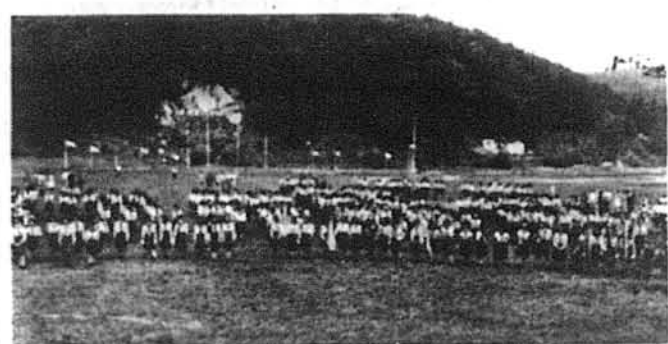
Голова КПС пл. сен. Богдан Тарнавський офіційно відкрив ЮМПЗ і підкреслив значення присутності Начального Пластуна. Ю. Старосольський тепло привітав учасників та передав привіт від Головної Пластової Булави.

В наступних днях

проходила програма на прекрасній гористій 147-акровій оселі станиці в Мельбурні: мандрівки, гутірки, ватри з мистецькими точками та виставки пластового музею.

Урочистого і святкового настрою перед надходячими святами Різдва Христового надало колядування новачків, яке з колядою відвідало усі підтабори.

На святковій ватрі на закінчення зустрічі, після виступів та вручення нагород і подяк, голова КПС передав на руки Начального Пластуна вузля з ватри, щоб ним розпалити ватру ЮМПЗ на „Вовчій Тропі“ в Америці.

Учасники Ювілейної Пластової Зустрічі у 55-річчя Пласту на „Батурині“ біля Монреалю, Канада, 1967 р.

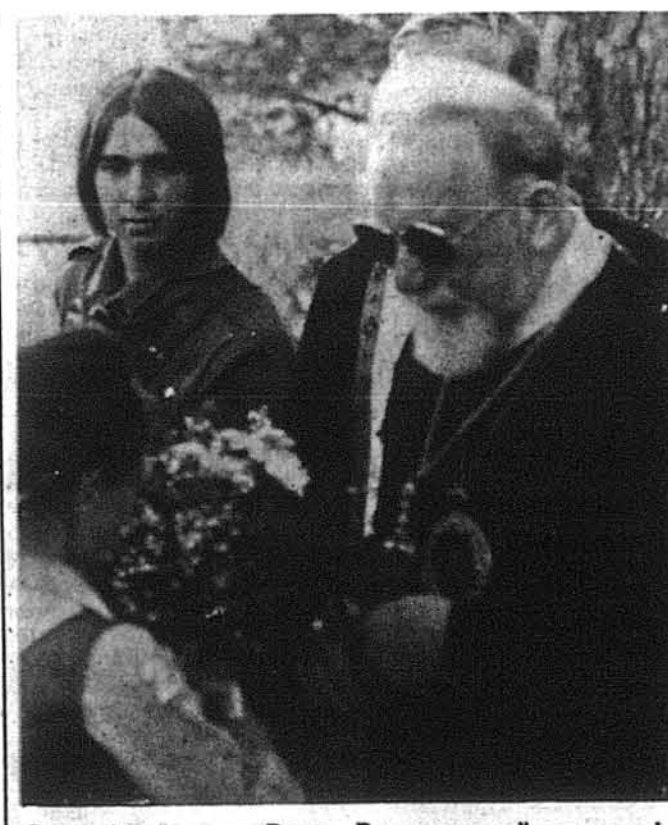
Сл. п. о. митрат Василь Кушнір, голова КУК на Ювілейній Пластовій Зустрічі у 55-річчя Пласту 1967 р. в Канаді.

Провідники Українського Пласту в часі Ювілейної Пластової Зустрічі у 45-річчя Пласту, зібрані на „Пластовій Січ“ біля Торонто, Канада — 1957 р. Посередині Основний Пластун д-р Олександр Тисовський і перший Начальний Пластун — проф. Северин Левицький.

Пластуни-учасники рейду із чашеної землі з гробу Начального Пластуна проф. С. Левицького на Ювілейній Пластовій Зустрічі у 50-річчя Пласту у 1962 р. на „Вовчій Тропі“, ЗСА.

Сл. п. Архископ Василь Величковський на гостині у пластунів під час Ювілейної Пластової Зустрічі у 1972 р. на „Вовчій Тропі“, ЗСА.

ГОЛОС АКТОРА

Орган Об'єднання Мистців Української Сцени

СЕРПЕНЬ

1982

Наше головне завдання

З'їзд Об'єднання Мистців Української Сцени в дні 5-6-7-го вересня 1981 року у Філадельфії можна сміливо назвати небуденним хоч би з того приводу, що це не тільки були наші з черги 6-ті Загальні збори (9-ті від часу заснування), але й те, що саме в цьому році ми відзначували 35-ліття заснування та 10-ліття відновлення нашого Об'єднання, основним якого і першим головою обраним з'їздом акторів у 1946 році в Авсбурзі, Німеччина, був наш незабутній сл. п. Володимир Блавацький.

З того часу багато чого змінилось, багато з наших колишніх членів не стало між нами, дехто з нас вже в поважному віці, однак на нашому З'їзді можна було завважити у кожного молодечий підйом і щирості (після двох років) радість із повної зустрічі з колегами-акторами, які на цей З'їзд прибули з далековіддалених місцевостей Америки і Канади.

Під час нарад, які відбувалися у теплій родинній атмосфері, можна було спостерігати, поза іншими діловими справами, велике зацікавлення станом друкування другого тому книги „Наш Театр“.

Книга ця — це збірник матеріалів про наших театральних діячів на рідних землях (Галичина, Буковина, Волинь та інші) від 1915-го аж до 1970-их років в Америці. Матеріали про акторів, режисерів, директорів, музиків, авторів — про всіх діячів українського театру та мистецтва. Театральні фотознімки, рецензії, програмки та вартісні документи, що в більшості надіслали до друку актори, члени нашого Об'єднання, які ці театральні документи, найбільш цінні і їх дорожчі пам'ятки, зберігали роками більше, ніж що інше.

Взявши ми за це діло (до речі, про яке до цього часу ніхто і не подумав), щоб усі ці цінні українського театру документи, усі ці матеріали-документи упорядковано надрукувати і залишити по собі у спадщині наступному поколінню. Може колись наші історико-театрознавці будуть нам вдячні, що свої студії про український театр зможемо базувати на наших зібраних матеріалах.

Хоч перший том цієї монументальної книги вже надрукований, та наше завдання не закінчене. Перед нами ще другий том, який наповнювати вже надрукований, але для завершення нашого завдання, для завершення нашого великого задуму потрібно ще великого вкладу праці та переконання багатьох перешкод технічного характеру.

На нашому З'їзді Загальні збори наділили новообрану Управу почесним завданням докінчити це монументальне діло, почате ще за головування сл. п. Юрія Кононіва.

Для завершення цього почесного завдання новообрана Управа доложити усіх зусиль, щоб оправдати довіру, надану членами нашого Об'єднання. Доложити усіх зусиль, щоб другий том книги „Наш Театр“ був як друком ще в часі цієї календарної нашої Управи.

Евген Левницький,
голова Об'єднання Мистців Української Сцени.

Володимир Шашаровський

З МОЄЇ ПЕРСПЕКТИВИ

Десять літ праці в Управі ОМУС, яку я провів після його відновлення у 1971 році на терені ЗСА, дали мені певний досвід у керуванні Об'єднанням, який я старався використати для розвитку нашої організації у тих нових умовах, які зазнавали на нашому новому поселенні у розсіянні по великих просторах цієї країни.

При допомозі однодумців і фанатиків відновлення Об'єднання ми накреслили широкі плани нашої діяльності, яку ми поволі почали впроваджувати в життя. Ми вірили, що члени нашого Об'єднання доклали усіх зусиль, щоб своєю акторською організацією поставити на висоті намічених завдань. Ми вирішили відновити зацікавлення до театру і театральних справ широкого загалу громадянства, не тільки любителів театру, а й любителів театру. На першому етапі ми рішили згуртувати нечисленні театральні ансамблі в наші організації до спільної дії. В тій цілі ми організували перший театральний фестиваль у 1972 році на Оселі Українського Братського Союзу (який тоді мав назву Робітничого Союзу), „Верховина“ у Глен Спей, Н.Й., і який як перший такий почин мав назалгал невеликий успіх. Очевидно, не був він ідеальний, але початки були зроблені, контакти навіяні. Відомо, що всі початки намагаються на труднощі, особливо технічного порядку.

Фестиваль взяло участь сім театральних ансамблів. Один із них приїхав навіть з далекого Вінніпегу у Канаді. З тої нагоди ОМУС видав відповідні жетони, а також спеціальні грамоти для всіх учасників фестивалю, як теж пропам'ятні статуетки для кожного ансамблю, що брав участь у фестивалі. Імпреза справила на глядачів, а особливо виконавців, дуже позитивне враження.

З черги Управа ОМУС приступила до видавання сторінок „Голос Актора“ у наших газетах „Свобода“ і „Америка“, інформуючи про театральне життя на наших поселеннях та працю акторів, які брали участь у різних театральних і концертних імпрезах, з обильною хронологією та цікавими професійними порадами з листів, які нам посилали наші члени. Ця сторінка актора появлялась неперіодично.

Та найважливішим рішенням Управи ОМУС було видати книгу про наші вільні театри, як причиною до історії Українського Театру, перший том якого появився під редакцією д-ра Григора Лужницького у 1975 році. Другий том, вже майже зложений, появиться у найближчому часі. Це нарис про театри і працівників сцени, які проживають поза межами поволеного батьківщини і творять українське театральне мистецтво, не фальшоване режимом.

Д-р Григор Лужницький

„Ювілей театру на емеритурі ...“

З приводу відзначення 35-річного ювілею існування Об'єднання Мистців Української Сцени — ОМУС (1946) і 10-ліття існування цього ж Об'єднання на американській землі (від 1971), яке відбулося від 5-го до 7-го листопада 1981 року у Філадельфії, на сторінках тижневика „Народна Воля“ (ч. 42, 1981) появилась стаття О.Т. п.н. „Об'єднання Мистців Сцени... без сцени“, в якій автор — після перегляду одного з відгуків історії українського театру, тобто існування 12-ти театральних колективів у Німеччині в 1940-их роках — твердить, що „може треба було, що громада повинна мати і театр“. Самого „мовляв... Об'єднання мистців сцени замало, мусить існувати і сцена з живим театром“. А так „і самий з'їзд, і його програма, і самий настрій вказували, що це Ювілей театру на емеритурі“ — дарма, що хоч, на жаль, ці театральні колективи не проіснували — задержалась організація, навіть з досить активним і дисциплінованим членством.

Немає сумніву, що в згаданій статті О.Т. є чимало правди, багато доброї волі, якщо йде про таке „побожне бажання“, що українська „громада повинна мати і театр“ (та ще й півміліянова „громада“ в ЗСА!), але є теж багато непорозуміння, включно з тим, що автор утотожнює Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС) з театром, — скажімо докладніше, бо поняття „театр“ є дуже складне й широке, — з театральним ансамблем в той час, коли й колишній Союз Українських Акторів в Галичині і сьогоднішній ОМУС у розсіянні є громадськими організаціями, об'єднуючими усіх мистців сцени, незалежно чи і де вони працюють, чи де вони живуть „на емеритурі“. Коли б автор потікнувся минулою історією галицького театру, то побачив би, що побіч громадської організації Союзу Українських Акторів (куди належали актори з різних тодішніх театральних ансамблів) існувала „Кооператива Український Театр“, яка мала затверджену урядом концесію (ліценцію) вести театр.

Теж важко погодитися з автором, мовляв, „місце акторів на сцені, та й громада хоче бачити їх на сцені“, бо обмежує актора тільки до сцени, значить відбрати йому можливість бути повноправним членом суспільно-громади, а тільки дозволити йому працювати в його професії.

Це правда, що колись (але, Богу дякувати, ті часи вже минули!) акторська професія до деякої міри серед нашого загалу приймалася з нехваленням, а то навіть і зневажливо („до нашого мистецтва комедіянти приїхали“). Цей вузько-партикулярний підхід зокрема галицького загалу як до акторського мистецтва, так і до публіцистики („не здав гімназійної матури й пішов у редактори“) мав, однак, і справедливе підґрунтя, бо не завжди й „актор“, „редактор“ у тодішньому галицькому житті стояв на висоті свого завдання як виявом своєї професії, так і

чи не завжди бачили в ньому фальшивість, відіграли і певні фальшиві ролі, але не тільки серед незоріаних до нашого Об'єднання працівників сцени, але теж і серед членства, що відбивалось негативно на праці організації.

Другий театральний фестиваль у Гартфорд (мі рішши для кращої пропаганди відбувати фестивалі у різних скупченнях нашої громади) у 1974 році, на який Управа запросила фільмового актора українського роду Майка Мазурки, з при-

чин вищенаведених скінчився фінансовою невдачею. Переписка, дуже оживлена і цікава в початках з позамісцевим членством, теж почала вживатися. Ціла спрямованість Управи зосередилась у виданні другого тому нашої книги, яка теж настраждала на брак відгуків з-поміж деяких членів відносно присилання потрібних матеріалів. Не кажучи про таке сумне явище, що видано ОМУС-ом книгу „Наш Театр“ члени Об'єднання з малими вим-

ками не тільки не розпро-

пошани до неї і до себе самого.

А вже ніяк не можна погодитися з автором, мовляв „громада хоче бачити (наших акторів) на сцені“. Ми скажемо навпаки: громада не хоче бачити наших акторів на сцені; наша українська громада не хоче мати українського театру, театр, очевидно, постійного, бо тільки про такий „театр“ мова. На це має документальні дані й історія нашої еміграції (як минулої, так і сучасної), про це розповідає і історія театру на рідних землях, де, незалежно від поодиноких окупантів, не міг встояти доволі якийсь український постійний театр. Хочуть театру й працюють для театру мистецтва, складаючи туди, у свою працю, своє життя, тільки одиниці, й тільки завдяки цим одиницям, яким, до речі (будьмо щирі), „громада“ більш або менш кидає колоди під ноги, тільки завдяки їм існує, — очевидно-говоримо про вільний світ, а зокрема про наше розсіяння у ЗСА, — подих українського театру мистецтва, цього мистецтва, якого надеремно шукав би хтось у державних театрах сьогоднішньої України.

І хоч автор при кінці своєї статті спирається, мовляв, „самого Об'єднання мистців сцени замало, мусить існувати і сцена з живим театром“, ОМУС свідомий того, що коли ця „громада“ похоронила усі спроби наших акторів (дарма, що на „емеритурі“) вдержати „живий театр“, його, ОМУС-у, цілком є закріпити усі вартості й цінності театру мистецтва, цього мистецтва, що його не лише не згадує сьогоднішній москво-с-ко-большевський окупант України, але теж, згідно, з комуністичною етикою, безприкладно фальшує історичну дійсність минулого українського театру мистецтва. І мабуть автор не мав змоги поцікавитися цими матеріалами до історії українського театру з 1915-1975 років (а цей період нашого театру або зовсім не існує на сторінках театрознавчих підсумкових видань, або його збувається двома-трьма реченнями), які увійшли у 848 — сторіноків том книги Українського Театру мистецтва „Наш Театр“. Познайомившись із цим багатющим матеріалом до повної несподіваності історії українського театру мистецтва, яким є перший том збірників „Наш Театр“, і усвідомивши собі що величезну роботу, що й робить ОМУС, підготувавши черговий том видання „Наш Театр“, ледве чи правдивим є слова автора, мовляв, „самого Об'єднання мистців сцени замало, мусить існувати і сцена з живим театром“.

Бо девізою ОМУС-у в його праці над друком матеріалів до історії українського театру мистецтва і його єдиною ціллю під час пору є, щоб на сторінках і зі сторінок збірників „Наш Театр“, кажучи словами латинської приповідки, „мертві жили, а німі промовили“.

Не малу роль, як то звичайно буває, відіграли і певні фальшиві ролі, але не тільки серед незоріаних до нашого Об'єднання працівників сцени, але теж і серед членства, що відбивалось негативно на праці організації.

Другий театральний фестиваль у Гартфорд (мі рішши для кращої пропаганди відбувати фестивалі у різних скупченнях нашої громади) у 1974 році, на який Управа запросила фільмового актора українського роду Майка Мазурки, з при-

Михайло Івасівка

Як то „виринула думка“

про книгу „Наш театр“

35 років тому засновано Об'єднання Мистців Української Сцени в Авсбурзі, Німеччина, групою акторів під проводом Володимира Блавацького; в 1971 році відновлено цю організацію в ЗСА. Тому що багато справ забувається, думаю, що варто пригадати, як саме дійшло до відновлення ОМУС на тутешньому терені і до започаткування праці над виданням книги „Наш Театр“, що й другий том друкується у видавництва „Свобода“. Не раз кається тепер, що „виринула“ така думка. Але хто допоміг цій думці „виринути“?

Після вильзду в 1944 році зі Львова, я зійшовся з працівниками сцени під керівництвом В.Блавацького у Брегенсі (Форарльберг, Австрія). Восени 1945 року ансамбль вильзав з Брегенсу до Баварії-до Авсбургу в Німеччині. Прикро було мені розставатися з довготітними друзими-акторами, з якими ми пережили приємні й погані часи як під советською, так і німецькою окупацією, а відтак на еміграції.

1948 рік був черговим етапом далі шой, вже заокеанської еміграції. Одні вийшли до Австралії, деякі до Канади, а остання група акторів разом зі своїм директором і мистецтвним керівником з львівського театру В.Блавацьким вийшла до ЗСА і поселилися у Філадельфії. Співробітник Блавацького зі Львова режисер Йосип Гіряк зі своєю дружиною Олімпією Добровольською і акторами Театр-Студії переїхали до Нью-Йорку.

Обидві ці групи старалися служити своїми театральними виставами українській спільноті на терені ЗСА і Канади, не зважаючи на тяжкі особисті фінансові умови (які покутують до сьогодні), бо українська громада, яка має під пору багато заможних людей, має гарвардські студії, Фундацію УВУ, кредитки і щадниці та ряд громадсько-політичних організацій, для нашої громади не спромоглася фінансувати бодай один свій постійний театр. Я вийхав до Аргентини в Австрії і замешкав у Буенос Айресі, де зустрів знамого мені ще зі Львова режисера д-ра Івана Івановича, режисера Юрія Григоренка, письменника Юрія Тиса-Крохмалюка, Володимира Ласовського й ряд інших працівників сцени. Ми спільно створили театральну студію ім. Леся Курбаса, а на голову вибрали Ю. Григоренка, який вкотре поставив драму Лесі Українки „Лісова Пісня“, а потім „Бояриню“ і Ю.Тиса „Не плач, Рахиле“.

В січні 1953 року блискавою пролетіла вістка про смерть В.Блавацького, яка потрясла українською спільнотою, а зокрема усіма його колишніми співробітниками.

В 1958 році я переїхав до ЗСА і замешкав в Нью-Йорку на славному „Лавіттані“ при Другій авеню. В Нью-Йорку я зустрівся з маестром Йосипом Гіряком, Олімпією Добровольською і з багатьма акторами з рідних земель. Коли я вже познайомився з тутешнім життям, для мене було дивним, чому наші актори не об'єдналися, так як письменники у „Слові“, образотворчі мистці в „ОМУА“, журналісти, лікарі, інженери, музиканти в „УМІ“, спортсмени в „УСЦАК“; купці і промисловці створили свої товариства. Щоб здобути бодай мінімальну фінансову базу для прожитку, я відкрив свій власний „Бизнес“ на Другій авеню в Нью-Йорку під назвою „Роман Тейлорінг“ і до мого підприємства заходили (і до сьогодні заходять) відомі

лі, але і самі не закупили. Та праця в товаристві не тільки акторських, але і громадських, натрапляє завжди і всюди на ті самі перешкоди: брак відповідальності за взяті на себе зобов'язання або байдужість.

Новообрана Управа ОМУС-у приступила з новими силами і новою своєю енергією і поважати, я вірю, діяльність Об'єднання, бо, як чую, накреслила ряд в тому напрямку заходів, що, напевно, увінчається успіхом.

внесок Е. Курила (останнього секретаря попереднього ОМУС-у з Німеччини), щоб З'їзд проголосив себе Четвертим Загальним з'їздом ОМУС, і таким чином після чверть сторіччя від заснування першого ОМУС велика ідея Блавацького знайшла своїх носіїв. Першим головою відновленого ОМУС-у став Юрій Кононів, а його заступниками — Роман Тимчук, Леона Бенцаль-Карп'як і Євген Курило, секретарем — В. Шашаровський.

Таким чином ініціатива відновлення ОМУС в ЗСА і видання книги „Наш Театр“ „виринула“ в 1971 році у „Бизнесі“ „Роман Тейлорінг“ на Другій авеню у Нью-Йорку; зрештою п'ять Олег Лисяк у Філадельфії. Актори зорганізувалися, видали вже перший том книги „Наш Театр“, головним редактором якої став проф. д-р Григор Лужницький, що й було метою відновлення ОМУС.

На преселикий жаль, наше громадянство й до сьогодні не видало на цьому континенті ані одного мецената нашого театру, такого як у Львові був д-р Овчарський. Відомо, що актори не творять театр, лиш в них виступають, а самі театри засновує громада...

Але ОМУС — велика ідея Блавацького, відновилася силами самих акторів і їх прихильників, а книгу „Наш Театр“, що й другий том друкується у видавництва „Свобода“, ми видамо й закінчимо згідно з думкою, яка „виринула“ 11 років тому.

Бо такий наш обов'язок

— члени Товариського суду.

Після Зборів була коротка розвагова програма, в якій виступили Іванна Кононів, Валя Калин, Степан Магмет, Володимир Довганюк, Євген Левницький, Іванна Климовська (Язичинська) та Ростислав Василенко, який дав теж доповідь на театральну тему.

Наступного дня відбувся бенкет в залі Українського Освітньо-Культурного Центру, на якому головною промовою виступив проф. д-р Григор Лужницький. Під час бенкету вшановано заслужену акторку Лену Бенцаль-Карп'як за нагоди її вісімдесятиліття. Сеньйорку вітала Людмила Сердюк, також сеньйорка, якій 80-ка вже минула. Також вшановано акторку Евдокію Дичко-Блавацьку з 30-річним радіопрограми ім. Володимира Блавацького.

В програмі бенкету виступили Ірина і Юрій Лаврівські, Іванна Кононів і Валя Калин, Степан Магмет, Володимир Довганюк і Ростислав Василенко. Музичний супровід для цих виступів дав піаніст проф. Богдан Перфецький.

Члени Управи ОМУС, обраної на 6-их (9-их) Загальних зборах 5-го вересня 1982 року. Сидять (зліва): Іван Гош, Іван Головак; Володимир Довганюк; Євген Левницький, новообраний голова ОМУС; Марія Степова-Карп'як, Ірина Лаврівська, Василь Сердюк, Микола Кульчицький. Стоять (зліва): Василь Кострицький, Володимир Варварів, Олег Лисяк, Михайло Лялька. Бракує на знімку члени Управи: Степан Крижанівський, Михайло Івасівка і бл. п. Володимира Мельника.

(Фото „Мсва“)

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Протягом минулого півроку від часу останніх Загальних зборів і З'їзду члени ОМУС відійшли у вічність такі члени нашого Об'єднання:

12-го листопада 1981 року помер у Філадельфії

ВОЛОДИМИР МЕЛЬНИК, народивший 22-го серпня 1908 року в Яблоніві, Галичина, актор українських театрів, пластовий діяч і учитель.

7-го лютого 1982 року помер у Нью-Гейвені, Конн., СІЛЬВЕСТЕР МІЛАНСЬКИЙ, народивший 14-го січня 1894 року в Таращі на Київщині, актор, керівник і адміністратор українських театрів.

22-го березня 1982 року померла у Філадельфії ІВАННА КЛИМОВСЬКА (ЯЗІЧИНСЬКА), народжена у Самборі, Галичина, акторка-гумористка, в'язень польських тюрем, суспільна діячка.

ВІЧНА ЇМ ПАМ'ЯТЬ!

Привіт для Едварда Козака — ЕКА у його 80-річчя

Нашому дорогому членові, авторові нашої емблеми, ілюстраторові журналу „Театр“ в 1947 році, визначному українському мистцеві ЕДВАРДОВІ КОЗАКОВІ — ЕКОВІ складаємо наш сердечний привіт і якнайкращі побажання дальших плодотворних Многих Літ!

Члени Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС) („ті з „Пацикова“)

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Адреса для листування:

O.M.U.S.

1309 W. Ruscomb Street

Philadelphia, Pa. 19141

ПРИГАДКА

В СПРАВІ

ЗУСТРІЧІ РОДИНИ ВОЛЯНСЬКИХ І СПОРІДНЕНИХ РОДІВ

у Гантері, Н. Я., 28-29-го серпня 1982 р.

• Просимо зголошуватися в справі кімнат прямо на адресу: Mrs. Olga Kobzar, c/o "Xenia" Motel, Hunter, N.Y. 12442 Tel.: (518) 263-4700.

• Реєстрація учасників у суботу, 28-го серпня, від години 1-ої по пол.

КОМІТЕТ

ПРЕКРАСНІ ЖЕРТВОДАВЦІ ФКУ

„Радіємо тим, що прожили: Павліна — 75 літ, Дмитро — 80 літ; з того приводу посилаємо нашу понову пожертву (це вже їхня сьома виплата) на фонд українських студій в Гарвардському університеті, в сумі 150 доларів“.

ПАВЛІНА Я ДМИТРО НІМИЛОВИЧІ, Стоктон, Каліфорнія.

АГНЕС ПАЛАНЮК, Дікінсон, Північна Дакота \$1,000.00

ПАРАСКЕВІЯ ПІКАС-ВИТВИЦЬКА, Нью Гейвен, Конн. 1,000.00

(Сума всіх дотеперішніх вліт ВП. Пани Витвицької до ФКУ — 8,210.00 дол.).

МИХАЙЛО Я НАДІЯ ПІКАС, Орчард Парк, Н. Я. 1,000.00

ТЕОФІЛЬ ПОТОЦЬКИЙ, Кліфтон, Н. Дж. 2,050.00

(Сума всіх дотеперішніх вліт ВП. Пана Лотоцького до ФКУ — 8,890.00 доларів).

ЛЕНА І РОМАН ІВАНІЦЬКІ, Нью Йорк, Н. Я. 1,000.00

(Ця виплата на фонд ім. Ст. І. М. Хемичів в доповненні до попередніх вліт ВП. Пана Іваніцького до ФКУ дає разом суму — 4,000.00 дол.).

ВИДІЛ УКА, Янгстаун, Огайо 600.00

(Враз з попередніми виплатами — 4,250.00 дол.).

Щиро дякуємо за підтримку.

Просимо всіх українців пересилати грошові пожертви на адресу:

Harvard University
UKRAINIAN STUDIES FUND

1581-83 Massachusetts Ave. • Cambridge, Mass. 02138

Уласа Самчука

СЛІДАМИ ПІОНЕРІВ

ЕПОС УКРАЇНСЬКОЇ АМЕРИКИ

IN THE FOOTSTEPS OF THE PIONEERS
SAGA OF UKRAINIAN AMERICA

Книжка у твердій зелено-темній обкладинці з мистецьким написом в оформленні БОГДАНА ТИТЛИ

у видавництві УНСОЮЗУ „Свобода“

268 сторінок Ціна \$15.00 з пересилкою

Замовляти можна в книгарському відділі при „Свободі“.

пересилаючи рівночасно чек або грошовий переказ

Мешканцям стеїту Нью Джерзі зовб'язує 5% стеїтового податку

“SVOBODA” BOOKSTORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

A Ukrainian perspective on the news...

dissident news • commentary • politics • editorials • interviews • people • reviews
community news • culture • the arts • church affairs • education • upcoming events
special features

THE UKRAINIAN WEEKLY

W cover it all.

Can you afford not to subscribe?

I would like to subscribe to The Ukrainian Weekly for _____ year(s). (Subscription rates: \$5 per year for UNA members, \$8 for non-members.)

Name _____ UNA branch _____
Address _____
City _____ State _____ Zip code _____

In addition, I would like to give a friend a Weekly subscription for _____ year(s).

Name _____ UNA branch _____
Address _____
City _____ State _____ Zip code _____

I enclose a check for \$ _____

THE UKRAINIAN WEEKLY

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Концерт українських піаністів у Лондоні

Піаністка Люба Жук.

Піаністичні дуети не зустрічаються у великій кількості у музичному світі; це більшою мірою є українські піаністичні дуети; а вже мабуть цілковитою рідкістю, якщо не унікальністю, в українському музичному світі є піаністичний дует піаністів із тієї самої родини. Мова тут про відомих українських піаністів Любу Жук і Ірену Жуку з Монреалю у Канаді.

Цю „двійку“ піаністів знають вже довгими роками і мав нагоду слухати їхніх індивідуальних виступів в Європі, ЗСА і Канаді. Крім того знають їх як хороших музик, солістів-віртуозів та аккомпаньйотів, і добрих приятелів, тому з подвійною радістю прийняв запрошення на концерт піаністів у Лондоні.

Концерт відбувся 17-го травня у вечірніх годинах у елегантному будинку, в імпульсній залі „Канада Гавз“, що міститься біля „Трафальгар сквер“ у самому серці Лондону. Концерт проходив під патронатом Високого комісара Канади, а підготовкою імпрези займався Відділ культурної діяльності цієї установи.

У цьому самому часі проходила також у приміщеннях будови малярських виставок трьох канадських художників — Дейвида Болдука, Пола Фойнера та Кейт Грегга, які спільно виставили 29 картин сучасного канадського мистецтва. Виставка була додатним фактором у створенні доброї атмосфери — адже музика і малярство має своєрідне гармонійне пов'язання, а у цьому випадку — і доповнення, бо, як виявилось, програма славних піаністів була канадська фортепіанна музика ХХ століття.

Канадський культурний відділ часто влаштовує такі мистецькі імпрези, щоб у цей спосіб пропагувати культуру своєї країни у столиці Великобританії. Концерт відкрив Дейвід Пікок, культ-аташе канадської амбасаді, коротким словом про виконавців. Програма вечора складалася з творів таких композиторів: Гілея Вільяма, Дейвида Кіна, Майкела Бейкера, Клермонта Пепіна, Рожера Матона та Юрія Філя, українського композитора.

Присутні почули твори різного жанру — від майже абстрактної у своїй мелодійній лінії і формі сонати нашого земляка Філя, до суто експериментальної фантазії, „своєрідної веселки тону“ Дейвида Кіна, при-

свяченої композитором Любі та Іренсеви Жукам. Кім ажває „гармонією“ де ця специфічна музика показує велике багатство тонального кольору. Захоплююче своїм ритмом було „Сільське рондо“ Клермонта Пепіна, чи знову „Бразилійський танок“ Рожера Матона, скомпонований під впливом традиційного джазу.

Про композитора Юрія Філя слід згадати окремо. Народився він у Києві у 1922 році; студіював у Київській консерваторії у професора Володимира Ігудина, теоретика і композитора, який довгими роками жив у ЗСА і помер у Філадельфії у

Піаніст Іреней Жук.

1980 році. У Києві маестро Філя учився також у Лева Ревуцького, Бориса Лятошинського — передових українських музик; продовжував свої студії у Берліні і Брюсселі. У 1949 році переїхав Філя до Канади, привісив з собою багатство музичного знання. Від того часу працює тут як піаніст, органіст і композитор. Між його композиціями є твори камерні, вокальні, фортепіанові, що їх часто і охоче виконують обоє наші піаністи.

Погоджуюся із думкою піаністів, що „з усіх точок лондонської програми „Соната“ з 1970 року Юрія Філя була найбільш оригінальною і цікавою. Але взагалі всі твори вчора були добрі і виконані знаменно. Можна було бачити величезний вклад праці у підготовці: від плінучих легато фраз до темпераментно і технічно важких пасажів — усе у піаністів виходило бездоганно, з переконливою музикальністю, яку частогусто приносять у жертву інші піаністи у користь метромомної техніки, тобто техніки сухої, без серця і музикального почуття.

Піаністка Люба Жук народилася в Україні; вона живе у Монреалі, де вчилася у свій час і закінчила МекГілл університет та Музичну консерваторію провінції Квебек. Вона є професором музичного факультету своєї Альма Матер — МекГілл університету, а також є візитуючим професором в Українському Вільному Університеті у Мюнхені. Піаністка-віртуоз часто виступає з українськими і міжнародними програмами у канадському радіо Сі Бі Сі, та в інших країнах. Люба Жук багато концертує. Вона дала цілий ряд рециталів у Канаді, ЗСА і Європі, в яких часто виконує зовсім нові речі.

Піаніст Іреней Жук є також градуантом МекГілл університету та Музичної консерваторії провінції Квебек. Він студіював теж музику у Лондонському королівському музичному коледжі та школі Джуліярд у Нью Йорку. Тепер він асистент професора у Кінгстонському королівському коледжі у Онтаріо. Піаніст-ві-

Катедра Українознавства буде в Австралії

Вашингтон (САКВУ). — Перший український тижневик в Австралії „Вільна думка“ в числі з 25-го липня ц.р., інформує, що „Мекворті університет пропонує Дирекції Фонду Українознавчих Студій в Австралії, щоб уже в наступному році zatrudniti двох українських науковців-академіків — керівника та його помічника.“ Переговори в цій справі ведуться вже понад рік. Фондацію репрезентує її президент д-р І.Гордіва, а університет Макворті (в Сідней) — віцеканцлер проф. д-р Вебб. Формальне підписання відповідних документів заплановане на вересень цього року.

Ідея створення Катедри Українознавства в Австралії належить д-р Ярославові Рудницькому, першому президентові САКВУ й теперішньому президентові УММАН, що в 1970 році відвідував наукові установи й українські громади в Австралії. Ідея знайшла сприятливий ґрунт і ентузіастичний відгук громадства, що за останню декаду по-жертвувало на Фонд ім. Т. Шевченка близько 450,000 австралійських доларів, відсотки з якого забезпечуватимуть діяльність Українського Студійного Центру.

В ювілей української державності, в січні 1978 року, з участю австралійських і українських науковців та численного громадянства, відбулося урочисте започаткування науково-дослідної й освітньої діяльності ФУ СА у формі річних курсів українознавства з лекціями, семінарами й симпозиумами. Від 26-го серпня до 10-го вересня відбуватимуться П'яті Курси Українознавства при університеті Макворті. Керівником і координатором цих курсів буде проф. д-р Микола Степаненко, а викладачами — місцеві академічні сили: проф. Ю.Марван з Іонаш-університету в Мельбурні; д-р О.Качан — лектор Сіднейського університету; докторантка Квінслендського університету Христя Місько, і члени Академічної ради: Галія Кошарська і Євген Гаран. Запрошено також інших викладачів австралійських університетів.

Тому що переговори з Макворті університетом є вже в кінцевій стадії, цьогорічні Курси відкриє віска-

слер (ректор) проф. Вебб при численній участі австралійських і українських науковців та нашого громадянства. Ця урочистість закінчиться окремим прийняттям у приміщенні університету.

Заплановано видати „Пропам'ятну книгу“ — альбом жертводавців Катедри Українознавства в Австралії, яку упорядкує й відредагує проф. д-р М.Степаненко. Після закінчення цього-річних Курсів у суботу, 11-го вересня, в Українському Народному Домі в Лідкомбі (околиця Сіднею) відбудеться річні Загальні збори ФУСА.

На інавгурації Студійного Центру при Макворті університеті на початку 1983 року будуть запрошені видатні українські науковці діаспори й представники інших катедр українознавства.

Д-р Матвій Стахів УКРАЇНА В ДОБІ ДИРЕКТОРІЇ УНР

Монографічна праця, брошура, в 7-ох томах.

Ціна: \$46.00 з пересилкою. Мешканцям стеїту Нью Джерзі зовб'язує 5% стеїтового податку.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ

Відділ у Дітроїті

дільється із своїм Членством та Українською Громадою сумною вісткою, що в неділю, дня 25-го липня 1982 р., ненадішло, відійшов у Вічність, на 53-му році життя, наш Дорогий ДРУГ

бл. п.

ОСТАП ПАВЛЮХ-ДУНАЙ

к. вістун УПА, візирцевий член нашого Відділу, довголітній і невтомний член Т-ва Рідна Школа, Пластприту і багатьох інших українських громадських організацій в Дітроїті.

ПОХОРОН відбувся в четвер, 29 липня 1982 р. з церкви Непорочного Зачаття ПДМ на цвинтар Монт Олівет в Дітроїті.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині і Синам Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

УПРАВА ВІДДІЛУ

В СОРІК ПЕРШУ РІЧНИЦЮ БОЛЮЧОЇ СМЕРТІ

бл. п.

ОСИПА І ВОЛОДИМИРА ПРИШЛЯКІВ

замордованих 22-го серпня 1941 р. на 33-му році життя в селі Угринів, Підгаєцького повіту.

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА

в суботу, 21-го серпня 1982 року, о годині 8-й рані

в українській католицькій церкві св. Михаїла в Гартфорд, Конн.

Просимо усіх Прихильців та Тих, що знали покійних Володимирів Осипа, про ласкаві молитви в цей незабутній день.

РОДИНА

СТЕЙТОВИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ПРОГРАМА ДНЯ:

КОНЦЕРТ ПРИСВЯЧЕНИЙ УНСОЮЗОВІ

під час якого будуть виконані: сучасні народні українські пісні, гуморески, ліричні поезії, скелі та інструментальна музика. Виконавцями будуть: співачка сопрано ЛІДА ГАВРИЛЮК, ЛІНА БЕЛЮЦЬ, ЛЕОНІД ВЕРБИЦЬКИЙ, ОЛЕКСІЙ ЖУРБА І БОРИС ВЕСЛЯР.

Керівник мистецької програми ЛІНА БЕЛЮЦЬ — була артистка театру в Чернівцях, Україна.

ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ при звуках оркестри „ЗВУКИ УКРАЇНИ“ В. Осередчука

ОКРУГИ УНСОЮЗУ стеїту НЬО ДЖЕРЗІ: НЬОАРК, ДЖЕРЗІ СІТІ, ПАССЕЙК І ПЕРТ АМБОЙ

впаштовують

в неділю, 29-го серпня 1982 року

в Українському Селі, Бавнд Брук, Н. Дж.,

початок год. 12-та полудня

ДО УЧАСТІ
ЗАПРОШУЄТЬСЯ —
все Українське Громадянство
та Членів Союзів усіх
довколишніх місцевостей
стейтів Нью Джерзі, Нью Йорку
й Пенсильванії.

Радо будемо вітати Членів
інших Братських
Українських Союзів.

